

"Leworęczność u dzieci"

Jestem osobą leworęczną. Już jako dziecko 5-6-letnie przechodziłam serię badań i kilka wizyt u różnych psychologów. W końcu diagnoza: "Dziecko jest leworęczne". Jak zareagowali moi rodzice? Bardzo szybko się z tym pogodzili i wspierali mnie na każdym kroku, np. pomagali przy krojeniu chleba, czy wycinaniu różnych trudnych elementów. Żyjąc w czasach, gdy nie było takich rzeczy jak: nożyczki dla leworęcznych była to nieoceniona pomoc. Nie oznacza to, że we wszystkim mnie wyręczali. Co prawda z czasem nauczyłam się sobie z tym radzić, lecz był to długi i mozolny proces.



Pamiętam moich kolegów i koleżanki, którzy nie mieli tego szczęścia i byli na siłę przestawiani na praworęczność. Na pewno wielu dorosłych mogłoby powiedzieć o sobie to samo. Dziś wiemy, że przyniosło to więcej szkody niż pożytku. Dziecko opanowuje świat jako osoba praworęczna, ale przeżywa go jak osoba leworęczna. Bezpośrednimi skutkami przestawienia z lewej ręki na prawą mogą być: zaburzenia pamięci, koncentracji, zaburzenia mowy, trudności w czytaniu i poprawnym pisaniu (dysleksja, dysortografia, dysgrafia).

Skąd bierze się prawo- i leworęczność?

Prawo- i leworęczność wydaje się dziedziczna. Najczęściej przekazywana jest od leworęcznych matek. Co ciekawe preferencje strony ciała ukazywane są już w życiu płodowym, kiedy płód ssie lewy kciuk i lepiej porusza lewym ramieniem. Naukowcy uważają, że ta preferencja pozostaje także po narodzinach.

Czy wiesz, że:

*Badania nad piśmiennictwem sugerują, iż w cywilizacjach starożytnych człowiek był **leworęczny**. Pismo egipskie, arabskie czy chińskie stosuje zapis sprzyjający leworęczności (od prawej do lewej lub kolumnami z góry na dół, również od prawej do lewej).*

W dzisiejszych czasach wiemy jak działa mózg człowieka. W przypadku osób leworęcznych prawa półkula działa lepiej, a u osób praworęcznych - lewa. Jednakże dominująca półkula odpowiada nie tylko za to, którą ręką piszemy czy którą nogą kopujemy piłkę. Zapisane są w nich również zdolności artystyczne, matematyczne lub myślenie abstrakcyjne. Dlatego, też ludzi leworęcznych uważa się za wybitnie zdolnych i kreatywnych. Potrafią oni w przeciwieństwie do osób praworęcznych patrzeć "globalnie", a nie skupiać się na szczegółach, działają intuicyjnie dlatego częściej wybierają zawody artystyczne niż karierę zawodową.

Skąd wiemy, że dziecko jest leworęczne?

Kiedy rodzice zauważają, że dziecko jest leworęczne pierwszą reakcją jest niepokój i pewne obawy. Co jest w pewnym stopniu uzasadnione. Dzisiejszy świat jest dostosowany do osób praworęcznych. Prawie wszystkie urządzenia codziennego użytku dostosowane są do praworęcznej obsługi. Zwykle nożyczki czy nakręcany zegarek na rękę, który jest nie małym wyzwaniem dla osoby leworęcznej.

Czy wiesz, że:

*Wśród dzieci o wyjątkowych zdolnościach matematycznych jest znacznie wyższy odsetek osób **leworęcznych** niż w całej populacji.*

Na szczęście coraz więcej przyborów dostosowanych jest do osób leworęcznych. Dominacja lateralizacji kształtuje się do 6 roku życia. Jednakże już wcześniej możemy zaobserwować pewne preferencje ręki m.in. leworęczne niemowlę położone na brzuszku zazwyczaj obraca główkę w lewą stronę lub nie ma swojej „ulubionej” strony w przeciwieństwie do maluszka praworęcznego które zwykle obraca główkę na prawo.

Jednakże nie świadczy to do końca o ręczności dziecka. Poza tym nie tylko korzystanie z lewej ręki świadczy o tych predyspozycjach. Ważne jest by dziecko posługiwało się lewą nogą i lewym okiem (oko dominujące). W razie wątpliwości należy skontaktować się z psychologiem by zostało zbadane przez specjalistów. Te badania wykonywane są podczas ostatniej diagnozy dziecka w przedszkolu. W razie wątpliwości nauczyciel na początku powiadamia rodziców następnie prosi o diagnozę psychologa.

Czy wiesz, że:

Gdy rodzą się bliźnięta jest duże prawdopodobieństwo, że jedno z dzieci będzie leworęczne.

Gdy okaże się, że dziecko jest leworęczne - jak rodzice mogą pomóc dziecku?

Należy wspomnieć, że ta diagnoza nie jest niczym złym. Oczywiście przed dzieckiem stoi wiele wyzwań, które będzie musiało pokonać. Oto kilka wskazówek dla rodziców jak pomóc dziecku:

1. Przede wszystkim należy je wspierać i chwalić za każde osiągnięcie.
2. Odpowiednio ustawiać kartkę lub zeszyt.
3. Dobierać odpowiednie przybory piśmiennicze oraz nożyczki dostosowane do leworęcznych.
4. Pomóc dziecku w nabyciu odpowiedniego ułożenia ręki i dłoni.
5. Wyćwiczyć prawidłowe techniki pisania, tj. pisanie od lewej do prawej (dzieci leworęczne bardzo często piszą od prawej do lewej).
6. Wyćwiczyć u dziecka prawidłową pozycję ciała podczas pisania.

Podczas przygotowań do pracy z dzieckiem leworęcznym może Państwu pomóc kilka pozycji.

1. Bogdanowicz M., Rożyńska M., Lewa ręka rysuje i pisze. Zeszyt 1. Gdańsk 2001
2. Bogdanowicz M., Rożyńska M., Lewa ręka rysuje i pisze. Zeszyt 2. Gdańsk 2002
3. Bragdon A. D., Gamon D., Kiedy mózg pracuje inaczej, Gdańsk 2003
4. Gamon D., Bragdon A. D., Co potrafi twój mózg, Warszawa 2003
5. Górka T., Grabowska A., Zagrodzka J., Mózg a zachowanie, Warszawa 1997
6. Grabowska A., Czy osoby leworęczne i praworęczne mają taki same mózgi? Problemy Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego, 1, 2001
7. Grabowska A., Przyczyny leworęczności. Problemy Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego, 2(13), 2000

Czy leworęczni są zdolniejsi od praworęczni?

Powszechnie ludzie leworęczni postrzegani są jako osoby zdolniejsze od praworęcznych. I jest w tym

Czy wiesz, że:

Osobom leworęcznym łatwiej przychodzi nauczenie się posługiwania prawą ręką niż praworęcznym lewą

trochę prawdy. Świat poznał wielu wspaniałych artystów, polityków, uczonych, którzy byli leworęczni, m.in. Ludwig van Beethoven, Jimmy Hendrix, Paul McCartney, Ringo Starr, Bob Dylan, Leonardo da Vinci, Michał Anioł Buonarrotti, Rafael Santi, Pablo Picasso, Albert Einstein, Iwan P. Pawłow, Fryderyk Nietzsche, Aleksander

Wielki, Juliusz Cezar, Napoleon Bonaparte, Joanna d'Arc i Winston Churchill. Lista oczywiście w tym miejscu się nie kończy.

Leworęczni rzeczywiście wykazują dużo zdolności m.in. matematycznych, artystycznych, co nie znaczy, że osoby praworęczne nie mają tych zdolności. Udowodniono, że leworęczni szybciej potrafią się dostosowywać i mają lepszą wyobraźnię przestrzenną. Jednak czy to oznacza, że są lepsi? Uważam, że nie do końca. Świat poznał też wielu zdolnych praworęcznych. A zdolności zależą od naszych predyspozycji umysłowych oraz w jaki sposób będą pielęgnowane przez naszych rodziców.

Nie ważne czy dziecko okaże się prawo- czy leworęczne. Ważne by rodzice akceptowali je takie jakie jest i wspierali na każdym kroku.

opracowała: Natalia Kowalczyk